

SBAB!

Inlåning & Sparande

Nummer 6 2015 • 1 juni 2015

Attityden till sparande har skiftat markant under våren 2015, för första gången på drygt 10 år är det nu fler som ser sparande som ofördelaktigt än fördelaktigt.

Markant skifte i attityden till sparande

Riksbankens lågräntepolitik har till sist fått ett tydligt genomslag på hushållens inställning till sparande. Under april och maj har ett mycket tydligt skifte skett från en klar övervikt för de som anser att sparande är fördelaktigt till det motsatta. Detta är första gången sedan åren direkt efter millennieskiftet som det finns en övervikt för andelen som anser att sparande är ofördelaktigt. Att detta skifte inte skett tidigare är svår-förklarad då Riksbankens lågräntepolitik har pågått ett tag. Införandet av negativ reporänta i februari 2015 verkar dock ha fått bägaren att rinna över.

Konjunkturinstitutet frågar varje månad 1 500 svenska hushåll om deras syn på den egna och den svenska ekonomin, förväntningar om räntor och inflation samt om planerade inköp av kapitalvaror och sparande. Vi tittar en gång per kvartal närmare på frågorna om hushållens finansiella och ekonomiska situation och hur de bedömer sina möjligheter att spara. Svaren i den senaste undersökningen samlades in mellan 1 och 15 maj.

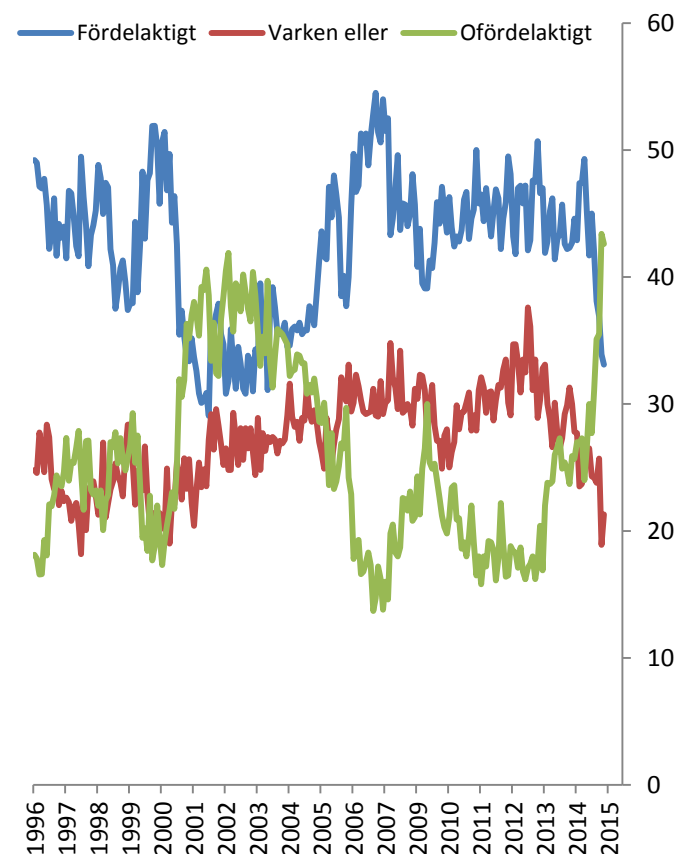
Markant skifte i attityd till sparande

I januari 2015 var det 31 procent av hushållen som ansåg att det mot bakgrund av det allmänna ekonomiska läget var ofördelaktigt att spara. I april och maj 2015 ligger denna andel 12 procent högre på hela 43 procent. Andelen som anser att det är fördelaktigt att spara har samtidigt fallit från 42 procent till 33 procent. Det betyder att rollerna är ombytta

Ser man utvecklingen över en längre tid är det anmärkningsvärt att andelen som anser att sparande är förmånligt har hållits på en hög och i princip oförändrad nivå sedan 2010 fram till det senaste årsskiftet, trots de kraftiga ränteändringar som inleddes med en kraftfull ränteökning under 2010 och 2011 vilket sedan har följts av en ännu kraftfullare minskning sedan 2012.

Åsikten att "sparande är fördelaktigt" verkar också varit fastare än att sparande "varken är fördelaktigt eller ofördelaktigt" då det ända sedan 2012 har det skett en förflyttning från gruppen som inte kan välja till gruppen som ser sparande som ofördelaktigt. Men det är alltså först nu under våren 2015 som det sker en tydlig förflyttning från de som anser att sparande är fördelaktigt.

Mot bakgrund av det ekonomiska läget, hur tycker du det är att spara för närvarande?

Även det faktiska sparandet minskar

Den mer negativa synen på fördelaktigheten med sparande återspeglar sig även i att andelen som faktiskt sparar har minskat under första halvåret 2015. Sista kvartalet 2014 angav 78 procent att de sparar, under våren 2015 är denna andel 75 procent. Inte en jättestor skillnad men ändå den kraftigaste icke tillfälliga nedgången under innevarande decennium.

Eftersom våren 2015 samtidigt kännetecknas av en mer negativ syn på sparande ligger slutsatsen att hushållen verkligen väljer att spendera mer av sina inkomster nära till hands. Det skulle i så fall vara i linje med Riksbankens ambition att tvinga igång ekonomin genom expansiv penningpolitik.

Minskningen i andelen som sparar är dock bara ett hack i en kraftigt uppåtgående kurva, där antalet som sparar har ökat från varannan i mitten av 1990-talet till tre av fyra idag. Den stärkta sparkulturen återspeglas också i skuld-kvoten (hushållens totala skulder/hushållens totala tillgångar) som minskat från 28 procent vid årsskiftet 1995/96 till 21 procent vid årsskiftet 2014/15. Det har skett trots en oroväckande snabb tillväxt för hushållens bostadslån och förklaras av att många haft råd att spara och, inte minst, en snabb ökning av bostadsvärdena.

Stabil balansräkning hos hushållen

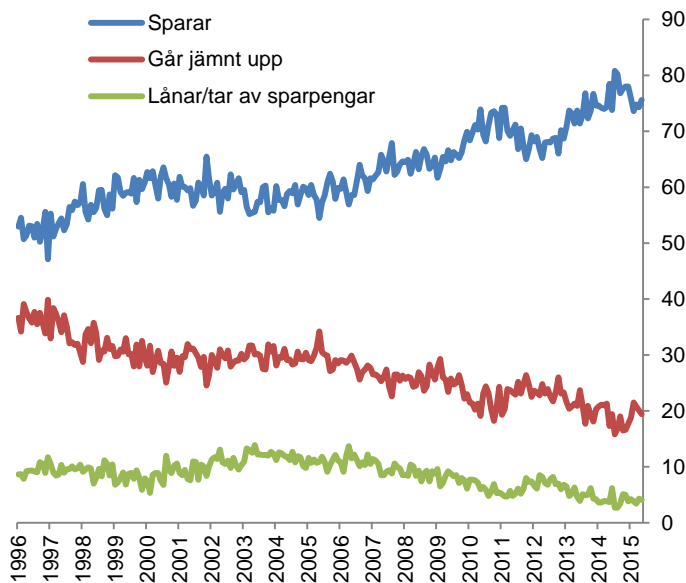
Hushållens balansräkning ser idag mycket stark ut med tillgångar på 15,5 biljoner kronor vid senaste årsskiftet, vilket är avsevärt mycket mer än skuldsidan som ligger på 3,3 biljoner, bland dessa dominerar bolånen med 2,5 biljoner kronor.

Tillgångarna på 15,5 biljoner kronor har ökat med 438 procent sedan årsskiftet 1995/96 då dessa "endast" motsvarande ett värde på 2,9 biljoner kronor.

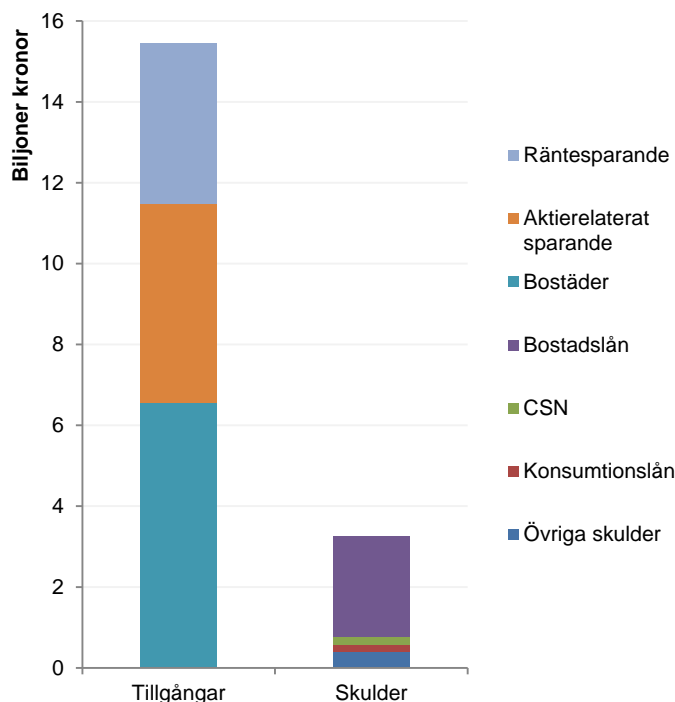
Av ökningen på 12,5 biljoner kronor står bostäder för 5,5 biljoner vilket därför är den klart främsta förklaringsfaktorn. Ser man till procentuell tillväxt är ökningen större för såväl fonder som för aktier, de senare har ökat med hela 720 procent.

Sparkulturen har alltså rotat sig rejält i den svenska myllan. Trots närmast obefintliga räntor har andelen som sparar fram till nyligen slagit rekord och hushållens totala tillgångar har vuxit klart snabbare än skulderna. Riksbankens övergång till negativa räntor verkar dock blivit en vändpunkt som åtminstone gjort allmänheten mer negativt inställd till sparande, och eventuellt även faktiskt börjar påverka verkligt sparande.

Hushållets nuvarande ekonomiska situation?

Hushållens balansräkning

Källa: SEB:s Sparbarometer

SBAB!

För mer information, vänligen kontakta:

Tor Borg, Chefsekonom SBAB
Telefon: 0761-18 09 02, tor.borg@sbab.se

Karin Hellgren, Presschef SBAB
Telefon: 0706-68 38 24, karin.hellgren@sbab.se

Andreas Leifsson, analytiker SBAB
Telefon: 070-788 99 45, andreas.leifsson@sbab.se

Inlåning & Sparande är en publikation från SBAB. Inlåning & Sparande har sammanställts av SBABs Ekonomiska Sekretariat. Ansvarig för brevet är Andreas Leifsson, telefon 070 – 788 99 45. Rapporten baserats på källor som Sekretariatet bedömer som tillförlitliga. Dokumentet är inte gjort för att utgöra det enda redskapet vid enskilda beslut om lån och investeringar. SBAB påtar sig inte något ansvar för direkt eller indirekt förlust till följd av beslut grundade på detta dokument. Citera gärna Inlåning & Sparande men ange alltid källa.

SBAB Bank AB (publ)

Besöksadress: Löjtnantsgatan 21 • Postadress: Box 27308 • 102 54 Stockholm
Tel 08-614 43 00 • Fax 08-611 46 00
Internet: www.sbab.se • E-post: headoffice@sbab.se • (Org.nr. 556253-7513)